

Päiväys

6.2.2025

Diaarinumero

637/03.04.04.04.19/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

6.2.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **13.2.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 6.2.2025 nro 131/2025, valitus ympäristölupa-asiassa, Vierumäen laitoksen ympäristöluvan tarkistamista koskeva asia, Heinola.

Luvan hakija

Versowood Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **6.2.2025 – 17.3.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **17.3.2025**.

06.02.2025

Dnro 637/03.04.04.19/2023

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija Versowood Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 21.4.2023, nro 105/2023

Aluehallintovirasto on tarkistanut Hämeen ympäristökeskuksen Versowood Oy:n Vierumäen yksikön toiminnalle myöntämän ympäristöluvan nro YLO/lup/123/02, sellaisena kuin se on Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 04/0348/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionumero 3484 muutettuna sekä edelleen Hämeen ympäristökeskuksen päätöksellä nro YSO/186/2009 tarkistettuna ja Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 11/0353/1 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionumero 3340 muutettuna, vastaamaan toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vaatimuksia.

Ympäristölupaan on lisätty lupamääräykset 3 B–E ja 34 A–D, joista lupamääräykset 34 A ja 34 C, sellaisena kuin ne ovat kuuluneet päätöksen antohetkellä, kuuluvat seuraavasti.

34 A. Laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmaa on täydennettävä tässä päätöksessä kyllästämötoiminnoille annettujen määräysten edellyttämällä tavalla sekä seuraavilla kyllästämötoimintoja koskevilla täydennyksillä:

- toiminnan melunhallintasuunnitelmalla;
- toiminnan hajunhallintasuunnitelmalla;
- toiminnan energiatehokkuuden seurantasuunnitelmalla;
- selvityksellä/suunnitelmalla kyllästämöiden käyttötarkkailusta (ml. tiedot kemikaalisäiliöiden ja -putkistojen suojaratkaisuista sekä hälytys-/vuodonilmaisulaitteista);
- selvityksellä liuottimien massataseen laskentaperiaatteista toiminnassa;

- ajantasaisella ja yksilöidyllä luettelolla toiminnan päästö- ja tarkkailupisteistä sijaintitietoineen (ml. esitys uusista tarkkailupisteistä);
- ajantasaisella ja yksilöidyllä luettelolla toiminnan päästöihin vaikuttavista OTNOC-tilanteista.

Näytteenotot, mittaukset, analyysit ja kalibroinnit tulee tehdä standardimenetelmien (CEN, ISO tai SFS) tai muun, tarkkailusuunnitelmassa erikseen kuvatun ja hyväksyttäväksi esitettävän menetelmän mukaisesti. Tarkkailusuunnitelmassa on erikseen kuvattava mahdolliset BAT-päätelmissä hyväksytyistä standardimenetelmistä poikkeavat menetelmät.

Täydennetty tarkkailusuunnitelma on toimitettava Hämeen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailusuunnitelma on pidettävä ajantasaisena.

Valvontaviranomainen voi päätöksellään muuttaa ja tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta tai tulosten luotettavuutta.

34 C. Kyllästämöiden toiminta-alueilta pois johdettavien pintavaluntavesien laatua on vuodesta 2025 alkaen tarkkailtava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta vähintään kaksi kertaa vuodessa, keväällä huhti–toukokuussa ja syksyllä syys–lokakuussa. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin biosidit, kupari (Cu), liuottimet (TVOC), polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH), bentso(a)pyreeni ja öljyn hiilivetyindeksi (HOI).

Tarkkailutulokset on lähetettävä tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lupamääräysten yleisiä perusteluja

Toiminnan voidaan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa, kun laitos toimii tämän päätöksen mukaisesti. STS/WPC BAT-päätelmien johdosta ympäristölupaan on lisätty ilmaan johdettavia päästöjä sekä toiminnan päästö- ja vaikutustarkkailua koskevia lupamääräyksiä. Muilta osin voimassa olevan ympäristöluvan katsotaan täyttävän STS/WPC BAT-päätelmien vaatimukset.

Lupamääräysten yksilöityjä perusteluja

Lisätty lupamääräys 34 A. Hakemuksessa on esitetty Versowood Oy:n Vierumäen yksikön vesistöön, maaperään ja ilmaan kohdistuvan kuormituksen tarkkailusuunnitelma (31.8.2022). Suunnitelmaan ei kuitenkaan kaikilta osin ole tehty STS/WPC BAT-päätelmien edellyttämiä tarkistuksia. Esitettyä tarkkailusuunnitelmaa on tarkistettava ja täydennettävä tämän päätöksen edellyttämällä tavalla. Tarkkailusuunnitelmaa on lisäksi määrätty täydennettäväksi toiminnan melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla, toiminnan energiatehokkuuden seurannalla, selvityksellä/suunnitelmalla kyllästämöiden

käyttötarkkailusta, selvityksellä liuottimien massataseen laskentaperiaatteista toiminnassa, toiminnan päästö- ja tarkkailupisteiden sijainneilla sekä toiminnan OTNOC-tilanteiden yksilöinnillä. Määräyksellä sovelletaan tarkoituksenmukaisella tavalla BAT-päätelmiä (muun muassa BAT 2., BAT 13., BAT 19., BAT 23., BAT 33. ja BAT 53.). Lupamääräyksen nojalla valvontaviranomainen voi päätöksellään muuttaa ja tarkentaa laitoksen tarkkailusuunnitelmaa.

Laitoksen toiminnasta ajoittain aiheutuvat haju- ja meluhaitat on tuotu esiin Hämeen ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunnoissa. Päätelmän BAT 50. mukaan kreosootilla tapahtuvasta puun ja puutuotteiden suojauksesta ilmaan vapautuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen ja hajupäästöjen vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on käyttää kyllästysöljyjä, joiden haihtuvuus on vähäinen, eli luokan C kreosoottia luokan B kreosootin sijaan. Hakemuksen mukaan laitoksella ei voida ottaa käyttöön luokan C kreosoottia kylmistä sääolosuhteista johtuen. Määräykset melun- ja hajunhallintasuunnitelmien toimittamisesta on annettu STS BAT-päätelmiä BAT 23. ja BAT 53. soveltaen, ympäristönsuojelulain 6 §:n ja 52 §:n nojalla sekä valvonnallisista syistä. Kreosootti on voimakkaan hajuista ja se voidaan haistaa ilmasta jo paljon ennen tasoa, jolla suoraa terveyshaittaa voi esiintyä. Matalallakin pitoisuudella kreosootin haju voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa (naftaleenin hajukynnys on 0,079 mg/m³). Viihtyvyyshaitta voi voimakkaana ja pitkittyessään johtaa välillisiin terveyshaittoihin, kuten jatkuvaan stressiin, joka ilmenee muun muassa unettomuutena, keskittymiskyvyn puutteena, kohonneena verenpaineena ja ennestään huonontuneen terveydentilan edelleen pahenemisena. Vastaavia välillisiä terveyshaittoja voi aiheutua myös ympäristömelulle altistumisesta.

Lupamääräykset 34 B–34 D. Toiminnan tarkkailua koskevat määräykset on annettu ympäristönsuojelulain 62 §:n ja 75 §:n nojalla, ja niissä on sovellettu tarkoituksenmukaisella tavalla BAT-päätelmiä BAT 43., BAT 44. ja BAT 45.

Lisätty lupamääräys 34 C. STS/WPC BAT-päätelmien päätelmän BAT 43. mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on tarkkailla jätevedessä ja mahdollisesti saastuneessa pintavaluntavedessä olevia epäpuhtauksia ennen kutakin kertapäästöä EN-standardien mukaisesti. Jos soveltuvia EN-standardeja ei ole, parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on käyttää ISO-standardeja, kansallisia tai muita kansainvälisiä standardeja, joilla varmistetaan tietojen vastaava tieteellinen laatu. Päätelmä ei ole suoraan sovellettavissa laitoksen toimintaan. Hakemuksen mukaan kyllästysprosessit ovat suljettuja, eikä jätevesiä niistä muodostu. Päätelmää on kuitenkin tarkoituksenmukaisella tavalla sovellettu alueen pintavaluntavesien tarkkailuun, koska toiminta sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella, tai sellaisen välittömässä läheisyydessä, ja toiminnan seurauksena pilaantuneita pintavaluntavesiä ohjautuu ympäristön ojiin, maaperään ja mahdollisesti myös edelleen pohjaveteen. Pintavaluntavedestä tarkkailtavat parametrit on asetettu päätelmän BAT 43. mukaisina ja tarkkailutiheys voimassa olevan

ympäristöluvan ja nykyisen tarkkailukäytännön mukaisesti. Tarkkailupisteet tulee yksilöidä lupamääräyksen 34 A mukaisessa tarkkailusuunnitelmassa.

Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin

Hämeen ELY-keskus on tehnyt aluehallintovirastoon aloitteen Versowood Oy:n Vierumäen yksikön ympäristölupien tarkistamisesta. Aloitteen käsittely on aluehallintovirastossa kesken. ELY-keskuksen lausunnossa on pääosin esitetty vastaavat vaatimukset kuin ympäristölupien tarkistamista koskevassa aloitteessa. ELY-keskus on lausunnossaan pyytänyt, että kyllästystoiminnan ympäristövaikutusten tarkkailu otetaan huomioon lausunnossa esitetyllä tavalla jo BAT-päätelmien johdosta annettavassa tarkistamispäätöksessä. Aluehallintovirasto on tällä päätöksellä määrännyt tarkkailusta siltä osin kuin se käytössä olevien tietojen perusteella on ollut mahdollista.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Versowood Oy on valituskirjelmässään vaatinut, että aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksestä 34 A kumotaan velvoite täydentää laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmaa toiminnan melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla ja että lupamääräys 34 C kumotaan.

Perustelut

Lupamääräys 34 A

ELY-keskuksen tai terveydensuojeluviranomaisen lupahakemuksesta antamissa lausunnoissa ei ole miltään osin viitattu Vierumäen yksikön toiminnasta aiheutuneeseen melu- tai hajuhaittaan. Terveydensuojeluviranomainen on lausunnossaan todennut, ettei sen tietoon ole tullut viime vuosina epäilyjä tehdasalueen toiminnoista aiheutuvasta terveyshaitasta tai merkittävästä viihtyisyshaitasta. Myöskään yhtiölle ei ole ainakaan viimeiseen 10 vuoteen tullut lähialueen asukkailta tai toimijoilta valituksia melu- tai hajuhaitasta. Vierumäen yksikön nykytoiminnasta ei näin ollen aiheudu sellaista ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa, johon määrätty melun- ja hajunhallintasuunnitelman laatimisvelvoite voitaisiin ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti perustaa.

Vaatus ei myöskään ole perusteltavissa lupaharkinnassa sovellettuihin STS/WPC BAT-päätelmiin. Hajupäästöjä ja hajunhallintasuunnitelman laatimisvelvoitetta koskeva päätelmä BAT 23 soveltuu päätelmään sisällytetyn soveltamisalansa johdosta ainoastaan tapauksiin, joissa herkille kohteille odotetaan aiheutuvan hajuhaittaa ja/tai sellainen on todettu. Kreosoottikyllästyksestä aiheutuu aina jonkinasteisia hajupäästöjä laitosalueella, ja tämä on olennainen syy sille, että toiminta on ylipäättään

ympäristöluvanvaraista. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa Versowood Oy:n kyllästäneiden toiminnasta ei kuitenkaan aiheudu herkille kohteille hajuhaittaa tai muutenkaan sellaisia hajupäästöjä, että velvoite hajunhallintasuunnitelman laatimisesta voitaisiin yhtiön ympäristöluvassa STS/WPC BAT-päätelmien perusteella asettaa. Tätä näkemystä puoltaa myös se seikka, ettei Vierumäen yksikön toiminnasta ole tehty viime vuosina hajuvalituksia. Lisäksi kyllästystoimintaa harjoitetaan teollisuusalueella, teollisuustoimintaa varten kaavoitetuilla kiinteistöillä.

Meluun liittyvästä parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta on annettu STS/WPC BAT-päätelmissä päätelmä BAT 53. Kyseisessä päätelmässä ei kuitenkaan määrätä melunhallintasuunnitelman laatimisesta, eikä vaatimus perustu STS/WPC BAT-päätelmiin. BAT 53 -päätelmän soveltaminen on rajattu vain tapauksiin, joissa herkille kohteille odotetaan aiheutuvan meluhaittaa ja/tai sellaista aiheutuu ja josta Vierumäen yksikön tapauksessa ei ole kyse.

Velvoite melunhallintasuunnitelman laatimisesta ei myöskään ole ympäristönsuojelulain 52 §:ssä säädetyllä tavalla ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeen, sillä laitoksen toiminnasta ei aiheudu lähialueella merkittävää meluhaittaa. Versowood Oy:n Vierumäen laitosta koskien on laadittu vuonna 2008 päivitetty melumallinnus, ja viimeisimmät melumittaukset on tehty vuonna 2015. Toiminnan melumittausten perusteella Vierumäen yksikön voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 5 melulle asetetut raja-arvot eivät ole ylittyneet. Vuoden 2015 melumittaus on edelleen ajantasainen, sillä laitosalueella ei ole tapahtunut tämän jälkeen sellaisia merkittäviä muutoksia, joilla olisi vaikutusta toiminnasta aiheutuvaan meluun. Versowood Oy on aikonut myös aluehallintovirastolle toimittamassaan vastineessa jo mainitusti suorittaa uudet melumittaukset lähikuukausina. Yhtiö on näin ollen ympäristönsuojelulain 6 §:n edellyttämällä tavalla hyvin perillä toiminnastaan aiheutuvan meluhaitan tasosta. Ei ole BAT-päätelmiin liittyvää tai muutoinkaan ympäristönsuojelullista perustetta velvoittaa yhtiötä ryhtymään BAT-päätelmien vaatimuksia pidemmälle meneviin meluntorjuntatoimenpiteisiin tilanteessa, jossa toiminnassa ei ole aiempien mittausten ja mallinnuksen jälkeen tapahtunut tosiasiallista melupäästöihin vaikuttavaa muutosta, eikä toiminnasta ole tullut valituksia. Vaatimus melunhallintasuunnitelman laatimisesta tulee kumota lakiin perustumattomana.

Lupamääräys 34 C

Lupamääräys 34 C ei perustu nyt kyseessä olevassa lupamenettelyssä sovellettaviin STS/WPC BAT-päätelmiin eikä se ole muutoinkaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellinen. Vierumäen yksikön nykyisen tarkkailusuunnitelman mukainen hulevesitarkkailu on riittävää ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Päätelmä BAT 43 ei sovellu Vierumäen yksikön toimintaan, sillä varsinaisten tuotantotoiminnan jätevesien osalta kyllästystoiminnan prosessit ovat suljettuja ja toisaalta muodostuvia hulevesiä (päätelmässä pintavaluntavedet)

ei johdeta ympäristöön kertapäästönä. Edelleen hulevesien osalta päätelmää BAT 43 sovelletaan päätelmään kirjatun soveltamisalan mukaisesti ainoastaan mahdollisesti saastuneisiin pintavaluntavesiin, joista ei Vierumäen yksikön kyllästämöiden toiminta-alueilla muodostuvien hulevesien tapauksessa ole kyse. Vaatimusta kyllästämöiden toiminta-alueilla muodostuvien hulevesien tarkkailusta ei voida perustaa STS/WPC BAT-päätelmiin.

Lupamääräyksestä tai sen perusteluista ei käy ilmi, mitä lupamääräyksessä viitattulla kyllästämöiden toiminta-alueilla tarkoitetaan ja koskeeko lupamääräys ainoastaan pylvästuotantoalueen kreosootti- ja suolakyllästämöiden toiminta-alueita vai myös sahatuotantoalueen suolakyllästämöiden toiminta-alueita. Suurimmassa osassa muita valituksenalaisen lupapäätöksen lupamääräyksiä on viitattu pylvästuotantoalueella sijaitseviin Kreosootti I ja Kreosootti II -kyllästämöihin. Lupamääräyksen sanamuodon tulkinnanvaraisuuden vuoksi Versowood Oy on perustellut valitustaan sekä pylvästuotantoalueen että saha-alueen osalta.

Pylvästuotantoalue

Vierumäen yksikön pylvästuotantoalueen kyllästämöiden toiminta-alueen hulevedet imeytetään maaperään. Kyllästämöt ja niiden kemikaalivarastot sijaitsevat luokitellun pohjavesialueen ulkopuolella. Pylvästuotantoalueen tarkkailuun kuuluu hule- ja pohjavesipisteitä. Koko pylvästuotantoalueen hulevesitarkkailuun kuuluu seitsemän tarkkailupistettä (L100–L106), joilta otetaan näyte kahdesti vuodessa huhti-toukokuussa ja syys-lokakuussa. Vuonna 2022 näytteet otettiin 27.6.2022 ja 18.10.2022. Kreosootti- ja suolakyllästämöitä lähinnä ovat hulevesien tarkkailupisteet L100 ja L101. Jakeluaseman havaintopiste L100 oli molemmilla näytteenottokerroilla kuiva, eikä siitä saatu analysoitua tuloksia. Havaintopisteen L101 vesi oli tarkkailussa lievästi hapanta ja kiintoainepitoista. Sähkönjohtavuus oli luonnonvesien tasolla, mutta ravinnepitoisuudet olivat erityisesti lokakuun havaintokerralla koholla luonnontasosta ja myös öljyhiilivetyjä todettiin. Metallipitoisuudet olivat havaintopisteellä L101 pääosin samansuuruisia kuin aiempina vuosina. Kuparipitoisuus oli selvästi korkeampi lokakuussa kuin kesäkuussa. Fenolisia yhdisteitä ei todettu pisteellä. Bentso(b)fluoranteenin pitoisuus (0,017 µg/l MAC-EQS) ja bentso(k)fluoranteenin pitoisuus (0,017 µg/l MAC-EQS) ylittyivät havaintopisteellä L101 kesäkuussa.

Laissa ei ole säädettyä perustetta edellyttää yhtiötä tarkkailemaan pylvästuotantoalueen kreosootti- ja suolakyllästämöiden alueella syntyviä hulevesiä. Hulevesiä ei kerry alueella merkittäviä määriä, ja ne imeytyvät pääasiassa maaperään. Näin ollen hulevesien tarkkailun toteuttaminen ei ole tarkoituksenmukaista eikä sitä ole mahdollista toteuttaa BAT 43 -päätelmän mukaisesti, koska pylvästuotantoalueen kyllästämöiden tuotantoalueiden hulevesiä ei kerätä ja johdeta kertaerissä laitosalueen ulkopuolelle BAT-päätelmässä kuvatulla tavalla. Hulevedet eivät ole myöskään BAT-päätelmässä kuvatulla tavalla pilaantuneita, sillä muodostuvat hulevedet ovat sadevettä, mikä ei ole pilaantunutta.

Pylvästuotantoalueen kyllästämöt eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä orsi- tai pohjavesi virtaa kyllästämön alueelta luokitellun pohjavesialueen suuntaan. Versowood Oy:n alueella muodostuva pohjavesi purkautuu Salpausselän eteläpuolella olevalle Kyläanalussuolle. Pylvästuotantoalueen alueella pohjavesitarkkailua suoritetaan usealta havaintopisteeltä, joista kyllästämöitä lähimpänä sijaitsevat pohjaveden havaintopisteet PK101 ja PK103. Kyseisten pohjaveden tarkkailupisteiden näytteissä vuonna 2022 ei todettu öljyhiilivetyjä, ja pohjavesiputkien PK101 ja PK103 metallipitoisuudet olivat pieniä ja alle pohjaveden ympäristölaatonormien. Pohjavesiputkissa PK101 ja PK103 todettiin PAH-yhdisteitä, ja molemmissa putkissa suurin pitoisuus todettiin pyreeniä, mutta mitatut pitoisuudet (40 ja 23 ng/l) olivat hyvin alhaisia. Pylvästuotantoalueen kyllästämöitä lähimmissä pohjaveden havaintopisteissä mitatut haitta-ainepitoisuudet eivät osoita, että kyllästämötoiminnasta aiheutuisi pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Kyllästämöalueella muodostuneet hulevedet eivät myöskään ole pilaantuneita, eikä niillä ole haitallista vaikutusta pohjaveden laatuun. Pylvästuotantoalueen kyllästämöt eivät sijaitse tärkeällä pohjavesialueella.

Saha-alue

Vierumäen yksikön saha-alueen hulevedet jakautuvat aluetta pohjois-eteläsuuntaiselta vedenjakajalta Palolampeen ja kasteluvesialtaaseen, jotka sijaitsevat varsinaisen pohjavesialueen sekä sen muodostumisalueen ulkopuolella. Saha-alueella sijaitsevan suolakyllästämön toiminta-alueen hulevesiä ei kuitenkaan ohjaudu Palolampeen, vaan kaikki hulevedet imeytyvät maaperään tai päätyvät ympäröiviin ojiin. Sahan alueella tarkkaillaan hule-, pohja- ja teollisuusjätevesiä.

Sahan alueen hulevesitarkkailua toteutetaan kahdesti vuodessa huhti-toukokuussa ja syys-lokakuussa. Tarkkailupisteinä toimivat Salimäen oja itään, Salimäen oja länteen, Palolampi tuleva, Palolampi lähtevä sekä suolakyllästämön itäpuolinen ojapiste AK102. Lisäksi kasteluvesialtaan näytteenottoon kuuluu viisi tarkkailupistettä (kasteluvesiallas, kasteluvesialtaan purkuputki, kasteluvesialtaan ylivuoto, purkuoja 1 ja purkuoja 3), joista otetaan näytteet kuukausittain. Suolakyllästämöä lähimmässä hulevesien tarkkailupisteessä AK101 otettiin näytteet 27.6.2022 ja 18.10.2022. Virtaama oli kesäkuun havaintokerralla 3 l/s ja lokakuun havaintokerralla 5 l/s. Vedessä oli molemmilla havaintokerroilla tunnistamaton haju, ja vesi oli kesäkuussa lievästi emäksistä ja lokakuussa lievästi hapanta. Sähkönjohtavuus oli molemmilla havaintokerroilla koholla luonnontasosta (<10 m/s). Vesi oli kiintoainepitoisempaa lokakuun havaintokerralla, mutta vuoteen 2021 verrattuna kiintoainepitoisuudet olivat kuitenkin selvästi alhaisempia. Kemiallisen hapenkulutuksen arvo oli korkeampi lokakuussa. Arseenipitoisuus oli molemmilla havaintokerroilla samaa luokkaa kuin vuoden 2021 joulukuussa. Myös kromipitoisuus oli samaa tasoa. Kuparipitoisuus on vaihdellut tarkkailujakson aikana paljon, ja vuonna 2022 pitoisuus oli suurempi lokakuun tarkkailukerralla. Molemmissa näytteissä todettiin öljyhiilivetyjä ja polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH). Suurimmat pitoisuudet todettiin asenaftenia, mutta pitoisuudet alittivat valtioneuvoston vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista antaman

asetuksen (1022/2006) ympäristölaatu­normit. Vuonna 2022 molemmissa näytteissä todettiin myös fenolisia yhdisteitä: kesäkuussa suurin pitoisuus todettiin 2,3,4,6-tetrakloorifenolia ja lokakuussa fenolia. Pentakloorifenolin pitoisuus ylitti asetuksen 1022/2006 sallitun enimmäispitoisuuden (0,4 µg/l MAC-EQS).

Saha-alueen suolakyllästämön läheisestä ojasta tarkkaillaan hulevesiä kaksi kertaa vuodessa, ja näytteistä tutkitaan pH, sähkönjohtavuus, COD_{cr}, kiintoaine, öljyhiilivedyt C10–C40, kokonaispitoisuus ja liukoinen (kromi, kupari ja arseeni) sekä PAH- ja fenoliset yhdisteet. Lisäksi suolakyllästämön vieressä sijaitsee pohjavesiputki AK101, jonka vedessä ei vuonna 2022 otettujen näytteiden perusteella todettu öljyhiilivetyjä. AK101-havaintoputkessa ei todettu haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) eikä fenolisia yhdisteitä, mutta havaintoputkessa todettiin polyaromaattisista yhdisteistä (PAH) fluoranteenia ja pyreeniä hyvin pieniä pitoisuuksia (15 ja 14 ng/l). Sahatuotantoalueen pohjavedessä havaitut haitta-ainepitoisuudet eivät näin ollen osoita, että suolakyllästämötoiminnasta aiheutuisi pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa.

Päätelmä BAT 43 ei sellaisenaan sovellu tilanteeseen, jossa hulevedet johtuvat ympäristöön jatkuvasti, eivätkä saha-alueen suolakyllästämön toiminta-alueella muodostuvat hulevedet ole BAT-päätelmässä tarkoitettulla tavalla pilaantuneita. Suolakyllästämön toiminta-alueella muodostuvien hulevesien tarkkailu Vierumäen yksikön olemassa olevan, 30.11.2022 päivätyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti on riittävää ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Perusteita nykyisen saha-alueen suolakyllästämön hulevesien tarkkailukäytännön muuttamiseen ei ole STS BAT-päätelmien tai ympäristönsuojelulain 52 §:n nojalla.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Heinolan kaupungille ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan viitannut valituksenalaisen päätöksen ratkaisuun ja sen perusteluihin sekä todennut muun ohella seuraavaa.

Lupamääräyksessä 34 A asetettuja velvoitteita ei tule kumota. Asian käsittelyssä on sovellettu ympäristönsuojelulain 96 §:ää. Asian käsittelyn aikana ei ole kuultu laitoksen naapureita eikä muita mahdollisia asianosaisia. Lupaviranomainen on lupaharkintaa tehdessään arvioinut toiminnasta naapurustolle mahdollisesti aiheutuvien haittojen todennäköisyyttä käytössään olevan tiedon pohjalta.

Kyseessä on jo vuosia olemassa ollut toiminta. Haju- ja meluhaitan arviointi ei perustu yksin haitalle altistuvien aktiivisuuteen tai haitasta tehtyjen ilmoitusten määrään. Kreosoottikyllästyksestä voidaan arvioida aiheutuvan hajupäästöjä ympäristöön.

Kyllästystoimintaan liittyy välttämättömiä oheistoimintoja (muun muassa pylväiden varastointiin ja käsittelyyn liittyviä toimintoja), joiden aiheuttama melu voidaan itse kyllästysprosessin lisäksi kokea laitoksen ympäristössä haittana.

Toiminnanharjoittajalle ympäristönsuojelulaissa säädettyjen velvollisuuksien sekä parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaista on ehkäistä melu- ja hajuhaittoja ennalta ja suunnitelmallisesti. Aluehallintovirasto ei ole määrännyt hajun- ja melunhallintasuunnitelmien sisällöstä yksityiskohtaisesti, joten määräyksen vaatimusta ei voi pitää kohtuuttomana. Lisäksi määräyksen noudattaminen edellyttää, että päätöksen määräysten edellyttämällä tavalla täydennetty tarkkailusuunnitelma on toimitettava Hämeen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi. Laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelman täydentämistä hajun- ja melunhallintasuunnitelmilla on näin ollen voitu edellyttää.

Lupamääräyksessä 34 C asetettuja velvoitteita ei tule kumota. STS/WPC BAT-päätelmää 43 on voitu soveltaa päätelmään kirjatun soveltamisalan mukaisesti kyllästämöiden toiminta-alueiden pintavaluntavesiin, jotka toiminnan luonteesta johtuen voivat sisältää päätelmän mukaisia haitallisia aineita. Tarkkailumääräys koskee sekä pylvästuotantoalueen että sahan tuotantoalueen pintavaluntavesien tarkkailua. Pintavaluntavedellä tarkoitetaan päätelmien määritelmän mukaisesti sateesta peräisin olevaa vettä, joka virtaa maan pinnalla tai vettä läpäisemättömillä pinnoilla, kuten päällystetyillä kaduilla, varastointialueilla ja katoilla, eikä imeydy maahan. Tarkkailtavat parametrit voidaan laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmassa yksilöidä toiminta-aluekohtaisesti päätelmän 43 alaindeksien 1–4 mukaisesti. Hallinto-oikeus voi määräystä tältä osin täsmentää.

Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomainen on vastineessaan viitannut aluehallintovirastolle antamaansa lausuntoon sekä todennut muun ohella, että laitoksen sijainti pääosin vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella ja asutuksen välittömässä läheisyydessä ovat seikkoja, joiden perusteella melun- ja hajunhallinta tulee olla mahdollisimman tehokasta ja ympäristövaikutusten tarkkailun kattavaa terveyshaittojen ja merkittävien viihtyvyshaittojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Terveystoiminnan näkökulmasta valituksenalaiset lupamääräykset ovat tarpeellisia.

Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut vastineessaan muun ohella seuraavaa.

Nykyisiä toimintoja on harjoitettu alueella vuosikymmeniä, joten lähiympäristö on hyvin tottunut muun muassa toiminnoista tuleviin ilmapäästöjen aiheuttamiin haju- tai meluhaittoihin. Asukkaiden valitukset

Versowood Oy:n toiminnasta ovat olleet vähäisiä. Tiedossa kuitenkin on, että toiminnasta aiheutuu ainakin viihtyvyyshaitaksi arvioitavia tilanteita.

Vaatimukseen lupamääräyksen 34 A kumoamisesta koskien melun- ja hajunhallintasuunnitelmien täydennystarpeita ei tule suostua. Hajunhallintasuunnitelma koskee nimenomaan pylvästuotannon kyllästämöiden aiheuttamaa hajuhaittaa. Aiheutettu hajuhaitta on pitkällä aikavälillä vähentynyt prosessien kehittyessä paremmiksi. Kyllästämötoiminnoista aiheutuvista hajuihin on kuitenkin selkeitä aistihavaintoja jopa Valtatietä 4 käyttäviltä autoilijoilta. Heille hajuhaitta ei voi muodostaa merkittävää viihtyvyyshai- tai terveystahaittaa lyhytaikaisuutensa takia.

Vaatimukseen kumota lupamääräys 34 C voidaan osittain suostua kyllästämöalueiden pintavaluntana lähtevien vesien tarkkailun suhteen. Pintavaluntana lähtevien vesien laaduntarkkailua olisi hyvä tarkastella pintavesien valunnan pohjavesivaikutusten kannalta.

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut vastineessaan, että valitus tulee hylätä eikä lupamääräyksiä 34 A ja 34 C tule kumota. Lisäksi vastineessa on todettu muun ohella seuraavaa.

Versowood Oy:n Vierumäen laitoksen toiminta on luonteeltaan toimintaa, josta tyypillisesti aiheutuu tai voi aiheutua haju- ja melupäästöjä. Kreosoottikyllästyksestä aiheutuu aina jonkinasteisia hajupäästöjä laitoksella.

Versowood Oy:n laitokselta on tullut valvovalle viranomaiselle yhteydenottoja meluun ja hajuun liittyen. Se, ettei valituksia ole tullut viimeisinä vuosina tai niitä ei ole kirjattu lausuntoon, ei ole peruste olla antamatta parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevaa määräystä melu- ja hajupäästöjen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Haju- tai meluhaitan ilmentyminen ei edellytä mahdollista haittaa kärsivän aktiivisuutta tai haitasta ilmoittamista. Yleistä etua valvova viranomainen voi tuoda esille toiminnasta naapureille mahdollisesti aiheutuvat haitat. Saha-alueen lähimmät asukkaat asuvat teollisuusalueen naapurina noin 20 metrin etäisyydellä tehdasalueesta ja pylvästuotantoalueen lähimmät asukkaat noin 200 metrin etäisyydellä laitoksesta. Lähin asutus sijaitsee laitokselta aiheutuvan melun ja hajun vaikutusalueella.

ELY-keskus on tehnyt 16.9.2022 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin mukaisen aloitteen Versowood Oy:n Vierumäen yksikön ympäristölupien muuttamiseksi. Aloitteessa on vaadittu toimenpiteitä kreosoottikyllästämöistä aiheutuvien hajupäästöjen hallitsemiseksi. ELY-keskus on valituksenalaisessa ympäristölupien tarkistamisesta koskevan asian lausunnossaan 7.11.2022 viitannut aloitteeseen ja pyytänyt lupaviranomaista ottamaan huomioon kyllästystoiminnan ympäristövaikutusten tarkkailun lausunnossa esitetysti.

Aluehallintovirasto on voinut soveltaa päätelmää BAT 53. niin, että velvollisuus hallintaa koskevien toimenpiteiden suunnittelemisesta on asetettu toiminnanharjoittajalle. Melunhallintasuunnitelmassa toiminnanharjoittaja voi esittää soveltuvista BAT-päätelmän mukaisista melunhallintatoimista. Lupamääräys on BAT-päätelmän mukainen. Päätelmien soveltamisrajaus tai parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytön vaatimus ei edellytä aiheutuvan haju- tai meluhaitan kohtuuttomuutta.

Lupamääräys 34 C koskee sekä pylvästuotantoalueen kreosootti- ja suolakyllästämöiden toiminta-alueita että sahatuotantoalueen suolakyllästämön toiminta-alueita. Toiminnanharjoittajan tulee itse tarkemmin määrittellä toimintojensa toiminta-alueet.

Kyllästämöiden toiminta-alueilla muodostuvien hulevesien laadusta tai määrästä ei ole tietoa. Siten asiassa ei ole mitään selvitystä tai perustetta, joka osoittaisi, että kyseessä ei ole mahdollisesti saastuneet pintavaluntavedet. Tehdyn hulevesitarkkailun tulosten perusteella saha-alueelta johtuvat vedet sisältävät haitta-aineita eivätkä vastaa laadultaan puhtaita sadevesiä, joiden johtaminen ojaan on ympäristöluvassa sallittu. Tähän mennessä tarkkailussa havaittujen haitta-aineiden lähdettä tai nykyisen kyllästämötoiminnan vaikutusta pintavesien laatuun ei ole pystytty luotettavasti selvittämään, koska kyllästämön toiminta-alueen vesiä ei ole johdettu hallitusti mihinkään tarkkailupisteeseen eikä nyt annettua lupamääräystä 34 C vastaavaa tarkkailua ole tehty. Ainoastaan se, että varsinainen kyllästystoiminnan prosessi on suljettu, ei merkitse, etteikö toiminta-alueen pintavaluntavesissä voisi olla epäpuhtauksia.

Tarkkailutulosten perusteella saha-alueen toiminnoista aiheutuu pintavesien pilaantumista. Ojaan johdettavat pintavedet eivät vastaa ympäristöluvassa sallittuja puhtaita sadevesiä. Saha-alueen alakyllästämön viereisellä pintavesien ojatarkkailupisteellä (AK102) on vuosina 2020–2022 todettu lähes kaikilla tarkkailukerroilla öljyhiilivetyjä ja ajoittain korkeita kuparipitoisuuksia. Lisäksi pisteellä on vuonna 2022 todettu PAH-yhdisteitä ja fenolisia yhdisteitä ja pentakloorifenolin pitoisuus on ylittänyt ympäristölaatu normin (MAC-EQS). Pylvästuotantoalueen kyllästämöiden toiminta-alueella hulevedet imeytyvät maaperään. ELY-keskuksen tietojen mukaan vesiä ei tarkkailla ennen imeytymistä. ELY-keskuksen käsitys on ollut, että pylvästuotantoalueen kyllästämöiden toiminta-alueelta ei ohjata vesiä tarkkailupisteille L100 ja L101, joihin valituksessa on viitattu.

Kyllästämöalueiden hulevesistä aiheutuu päästöjä myös pohjavesiin. Kyllästämöalueita lähimmissä pohjaveden havaintoputkista (PK101, PK103, AK101 ja VK205) on tarkkailussa havaittu mahdollisesti kyllästämöalueiden hulevesien mukana pohjaveteen päätyneitä öljyhiilivetyjä sekä VOC- ja PAH-yhdisteitä.

Kyllästämöiden toiminta-alueiden hulevesiä ei kerätä ja johdeta hallitusti. Pylvästuotantoalueen hulevedet imeytyvät maaperään ja saha-alueella kyllästämön alueen hulevedet imeytyvät maaperään, päätyvät ympäröiviin ojiin tai johdetaan putkilinjoilla Palolampeen. Toiminnanharjoittajan

tarkkailuvelvollisuus ei voi poistua siksi, että vesienhallintaa ei ole toteutettu. Toiminnan vaikutukset eivät myöskään ole vähemmän merkittäviä siksi, että vesiä ei kerätä ja johdeta hallitusti tai kertaerissä laitosalueen ulkopuolelle. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan toteuttamiseksi lupamääräys voi sisältää edellytyksen järjestää vesienhallinta niin, että tarkkailu on mahdollista toteuttaa.

Nykyiset tarkkailupisteet eivät edusta sellaisenaan kyllästämöalueiden hulevesiä, sillä tarkkailupisteille johtuu vesiä mahdollisesti myös kyllästämöalueita laajemmalta alueelta eli kyllästämöalueiden ulkopuolelta. Nykyinen hulevesitarkkailu ei edusta toiminta-alueella muodostuvia mahdollisesti pilaantuneita pintavaluntavesiä BAT-päätelmän edellyttämällä tavalla. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa on toteuttaa tarkkailua tarkkailemalla toiminta-alueella muodostuvia ja sieltä pois johdettavia hulevesiä, vaikka vedet ohjautuisivat suoraan ojiin ja maaperään.

Edellä mainituin perustein sekä ottaen huomioon toiminnan luonne ja sijainti sekä vaikutukset ympäristöön, on ympäristöluvassa sekä pilaantumisen ehkäisemiseksi että toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten vastaamiseksi tarpeen määrätä kyllästämöiden toiminta-alueilta pois johdettavien pintavaluntavesien laadun tarkkailemisesta lupamääräyksen 34 C mukaisesti.

Versowood Oy on vastaselityksessään viitannut valituskirjelmäänsä ja todennut lisäksi muun ohella seuraavaa.

Haju- ja melupäästöt aiheuttavat laitosalueen naapureille mahdollisesti immissioluonteista viihtyisyyshaittaa, jonka hyväksyttävä taso perustuu ympäristönsuojelulain 49 §:ään: päästöistä ei saa aiheutua naapureille kohtuutonta räsitusta. Jos naapureilta ei tule ympäristöluvanvaraisen toiminnan melua tai hajua koskien lainkaan tai hyvin vähän ilmoituksia, lähtökohtana on oltava, että laitoksella jo nykyisin käytössä olevat melun- ja hajuntorjuntatoimet ovat ympäristönsuojelulainsäädännön edellyttämällä tavalla riittäviä ympäristönsuojelulaissa kielletyn ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Se, ettei veloitteen tarkemmasta sisällöstä ole määrätty valituksenalaisella päätöksellä yksityiskohtaisemmin, ei tarkoita, etteikö vaatimus ole kohtuuton, vaan pikemminkin valituksenalaisen ympäristöluvan lupamääräykseen 34 A sisältyvä valtuutus antaa valvontaviranomaiselle laajan toimivallan päättää hajun- ja melunhallintasuunnitelmien riittävästä tasosta.

Vierumäen laitoksen hajupäästöt ovat merkittävästi viime vuosien aikana vähentyneet. Laitoksen toiminnassa noudatetaan jo nykyisellään haju- ja melupäästöjen ehkäisemisessä parasta käyttökelpoista tekniikkaa, eikä tarvetta tai laissa säädettyä perustetta lisätoimenpiteiden edellyttämiseen ole. Valituksenalaisessa päätöksessä on sovellettu STS/WPC BAT-päätelmiä laajentavasti tilanteisiin, joihin kyseiset päätelmät eivät sanamuotonsa mukaisesti sovellu. Ottaen huomioon EU-tason BREF-asiakirjojen ja BAT-päätelmien laatimiseen liittyvän menettelyn sekä systematiikan, koko sääntelyltä putoaa pohja, jos päätelmiä aletaan soveltaa yli niihin kirjatun

soveltamisalan. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä ei tule arvioida päätelmistä poikkeavasti.

Päätelmä BAT 43 ei sanamuotonsa mukaisesti sellaisenaan sovellu tilanteeseen, jossa hulevedet johtuvat ympäristöön jatkuvasti, eivätkä Vierumäen laitoksen toiminta-alueella muodostuvat hulevedet ole päätelmässä tarkoitettulla tavalla pilaantuneita. Vierumäen laitoksella jo entuudestaan suoritettava hulevesien tarkkailu olemassa olevan tarkkailusuunnitelman mukaisesti on riittävää ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. On kohtuutonta, jos yhtiö velvoitettaisiin tarkkailuvelvoitteen nojalla investoimaan huomattavia summia hulevesien johtamisjärjestelyihin, jotta BAT-päätelmän sanamuodon perusteella toimintaan soveltumaton hulevesitarkkailu voitaisiin toteuttaa. Vierumäen laitoksen alueella ja lähistössä suoritetaan nykyisellään kattavaa hule- ja pohjavesien tarkkailua.

Aluehallintovirasto on toimittanut hallinto-oikeuteen 29.12.2023 antamansa päätöksen nro 340/2023, joka koskee Hämeen ELY-keskuksen tekemää aloitetta Versowood Oy:n Vierumäen yksikön ympäristöluvan muuttamiseksi.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksellä ratkaissut Versowood Oy:n ja Hämeen ELY-keskuksen valitukset Etelä-Suomen aluehallintoviraston 29.12.2023 antamasta päätöksestä nro 340/2023 (diaarinumerot hallinto-oikeudessa 127/2024 ja 130/2024).

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 3 kohdan mukaan jos toimintaan 4 luvun mukaan tarvitaan lupa (*luvanvarainen toiminta*) toiminnanharjoittajan on sen lisäksi,

mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja muun ohella niistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain 53 §:n mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon: --- 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus, --- 9) vaikutukset ympäristöön, --- 12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Ympäristönsuojelulain 64 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan määrätä, että toiminnanharjoittajan on esitettävä 62 §:n mukaisen seurannan ja tarkkailun järjestämisestä erillinen suunnitelma lupaviranomaisen, valvontaviranomaisen tai kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi. Suunnitelma on toimitettava viranomaiselle niin ajoissa, että seuranta ja

tarkkailu voidaan aloittaa toiminnan alkaessa tai muuna toiminnan vaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana.

Ympäristönsuojelulain 75 §:n 1 momentin mukaan direktiivilaitoksen päästöraja-arvojen, tarkkailun ja muiden lupamääräysten on parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksen toteuttamiseksi perustuttava päätelmiin.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa käytettävät päätelmät

Euroopan komissio on 9.12.2020 julkaissut täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/2009 teollisuuden päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta orgaanisia liuottimia käyttäviä pintakäsittelylaitoksia sekä kemikaaleilla tapahtuvaa puun ja puutuotteiden suojausta varten.

Päätelmän BAT 23 mukaan hajupäästöjen estämiseksi tai, jos se ei ole mahdollista, niiden vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on laatia, panna täytäntöön ja tarkistaa säännöllisesti osana ympäristöjärjestelmää hajunhallintasuunnitelma, joka sisältää seuraavat osat:

- toimet ja aikataulut
- havaittuihin hajutapahtumiin, esimerkiksi valituksiin, reagointi
- hajujen ehkäisy- ja vähentämishjelma, jonka tarkoituksena on määrittää lähde (lähteet), luonnehtia lähteiden vaikutukset ja panna täytäntöön päästöjen estämistä ja/tai vähentämistä koskevia toimenpiteitä.

Päätelmän BAT 43 mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on tarkkailla jätevedessä ja mahdollisesti saastuneessa pintavaluntavedessä olevia epäpuhtauksia (biosidit, kupari, liuottimet, polysykliset aromaattiset hiilivedyt, bentso(a)pyreeni ja öljyn hiilivetyindeksi) ennen kutakin kertapäästöä EN-standardien mukaisesti. Jos soveltuvia EN-standardeja ei ole, parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on käyttää ISO-standardeja, kansallisia tai muita kansainvälisiä standardeja, joilla varmistetaan tietojen vastaava tieteellinen laatu.

Päätelmän BAT 53 mukaan melupäästöjen estämiseksi tai, jos se ei ole mahdollista, niiden vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on käyttää yhtä tai useampaa seuraavassa esitettyä raaka-aineiden varastointia ja käsittelyä sekä uunikuivausta koskevaa menetelmää.

- a) Melusteiden asentaminen ja rakennusten melua absorboivan vaikutuksen hyödyntäminen/optimointi
- b) Melua aiheuttavien toimintojen täydellinen tai osittainen kotelointi
- c) Vähän melua aiheuttavien ajoneuvojen/kuljetusjärjestelmien käyttö
- d) Melunhallintatoimenpiteet (esimerkiksi laitteiden tehostetut tarkastukset ja kunnossapito, ovien ja ikkunoiden sulkeminen)
- e) Puhallinten aiheuttaman melun vaimennustoimenpiteet.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Toiminta ja sen sijainti

Versowood Oy:n Vierumäen yksikkö sijaitsee Heinolan kaupungissa Vierumäen taajamassa kahdella erillisellä tuotantoalueella: saha-alue ja pylvästuotantoalue. Saha-alueella olevia toimintoja ovat sahaus, jatkojalostus, liimapuutuotanto, pellettituotanto, suolakyllästys (Suola I) ja lämpökeskukset. Pylvästuotantoalueen toimintoja ovat pylvässorvaamo, hakkuutähteen ja puujätteen murskaus, kreosoottikyllästys (Kreosootti I ja II), suolakyllästys (Suola II) ja lämpökeskus. Versowood Oy:n Vierumäen yksikkö sahaa mäntyä ja kuusta sekä valmistaa höylättyjä ja kyllästettyjä sahatavarajalosteita, erilaisia liimapuutuotteita ja puhelin- ja sähköpylväitä.

Saha-alueen lähimmät asukkaat asuvat teollisuusalueen rajanaapureina. Lähin asutus sijaitsee noin 20 metrin etäisyydellä tehdasalueesta länteen. Saha-alueen luoteispuolella on koulu noin 300 metrin etäisyydellä ja länsipuolella päiväkotia noin 150 metrin etäisyydellä teollisuusalueesta. Saha-alueen läheisyydessä ei ole muita teollisuuslaitoksia. Pylvästuotantoalueen lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 200 metrin etäisyydellä laitoksen etelä- ja pohjoispuolella. Pylvästuotantoalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös useita muita teollisia toimijoita.

Lupamääräys 34 A

Hakemuksen mukaan laitoksen toiminnasta aiheutuu melukuormituksen lisääntymistä lähialueille. Melua aiheutuu ulkoisesta ja sisäisestä liikenteestä ja työkoneista, kuljettimista, murskaimista ja puhaltimista. Toiminnan keskeisimpiä melulähteitä ovat tukkien lajittelu, tukkien kääntöpöytä ja purusiilo.

Hakemuksen mukaan toiminta-alueen ympärillä oleva luontainen puusto toimii meluesteenä. Lisäksi toimintoja on sijoitettu rakennusten sisään mahdollisuuksien mukaan kaikilla kyllästyslinjoilla, ja kyllästysprosessi ei aiheuta melua kuin vähäisesti kreosoottikyllästysprosessin osalta tietyssä vaiheessa. Poistopuhalluslinjassa on äänenvaimennus. Toiminnassa käytettävät ajoneuvot ovat vähän melua aiheuttavia. Hakemuksen mukaan toiminta on toimialaa koskevan päätelmän BAT 53 mukaista, eikä voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksiä ole esitetty tältä osin muutettavaksi.

Hakemuksen mukaan kreosoottikyllästyksessä aiheutuu jonkin verran hajupäästöä. Hajupäästö muodostuu suurimmilta osin kyllästysylinterin luukkujen aukaisun yhteydessä. Toiminnanharjoittaja pyrkii pienentämään hajupäästöä suorittamalla tarvittavat luukkujen aukaisut mahdollisimman lyhytaikaisesti.

Hakemuksen mukaan laitoksen toiminnassa käytetään kylmien sääolosuhteiden takia luokan B kreosoottia eikä luokan C kreosoottia, joka on toimialaa koskevien BAT-päätelmien päätelmän BAT 50 mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa muun ohella hajupäästöjen vähentämiseksi.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 34 A mukaan laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitelmaa on täydennettävä muun ohella kyllästämötoimintoja koskevilla toiminnan melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla.

Versowood Oy on valituskirjelmässään vaatinut valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 34 A muuttamista siten, että siitä poistetaan velvoite laatia ja täydentää laitoksen tarkkailusuunnitelmaa melun- ja hajunhallintasuunnitelmilla.

Hallinto-oikeus toteaa, että orgaanisia liuottimia käyttäviä pintakäsittelylaitoksia sekä kemikaaleilla tapahtuvaa puun ja puutuotteiden suojausta varten annetun komission täytäntöönpanopäätöksen päätelmän BAT 23 mukaan sen soveltaminen rajoittuu vain tapauksiin, joissa herkille kohteille odotetaan aiheutuvan hajuhaittaa ja/tai sellainen on todettu. Vastaavasti päätelmän BAT 53 mukaan sen soveltaminen rajoittuu vain tapauksiin, joissa herkille kohteille odotetaan aiheutuvan meluhaittaa ja/tai sellainen on todettu. BAT-päätelmissä sovellettavien määritelmien mukaan herkällä kohteella tarkoitetaan aluetta, joka tarvitsee erityistä suojaa, kuten asuinalueet sekä alueet, joilla harjoitetaan julkista toimintaa (esimerkiksi läheisyydessä olevat työpaikat, koulut, päiväkodit, virkistysalueet, sairaalat tai hoitokodit).

Asiassa saadun selvityksen mukaan toiminnasta aiheutuu melu- ja hajupäästöjä, joiden ehkäisemiseksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa on muun ohella laatia melun- ja hajunhallintasuunnitelmat. Suunnitelmien avulla voidaan määrittää toiminnasta aiheutuvien melu- ja hajupäästöjen lähteet, niiden vaikutukset ja panna täytäntöön päästöjen estämistä tai vähentämistä koskevia toimenpiteitä.

Hallinto-oikeus toteaa, että toiminnasta aiheutuvan melu- ja hajuhaitan mahdollisuutta ei voida sulkea pois, kun otetaan huomioon toiminnan sijainti asutuksen välittömässä läheisyydessä. Sille valituksessa esitetylle seikalle, että naapureilta on tullut ympäristöluvanvaraisen toiminnan melua tai hajua koskien hyvin vähän tai ei lainkaan ilmoituksia, ei ole asiassa annettava ratkaisevaa oikeudellista merkitystä. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräys 34 A vastaa orgaanisia liuottimia käyttäviä pintakäsittelylaitoksia sekä kemikaaleilla tapahtuvaa puun ja puutuotteiden suojausta varten annettuja BAT-päätelmiä hajupäästöjä koskevan päätelmän BAT 23 ja melua koskevan päätelmän BAT 53 osalta, eikä sitä ole Versowood Oy:n valitus ja sen perustelut huomioon ottaen perusteltua muuttaa.

Lupamääräys 34 C

Asiassa saadun selvityksen mukaan toiminnanharjoittaja toteuttaa hulevesien tarkkailua kaksi kertaa vuodessa erillisen tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Hakemuksen mukaan prosessissa ei synny jätevesiä ja mikäli kertapäästönä syntyisi saastuneita pintavaluntavesiä, otettaisiin niistä erillinen näyte. Hakemuksen mukaan kyllästystoiminnan hulevesitarkkailun parametrit ovat BAT-päätelmien mukaiset, toiminta on päätelmän BAT 43 mukaista, eikä

voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksiin ole esitetty muutoksia tältä osin.

Hakemukseen liitetyn tarkkailusuunnitelman (Versowood Oy:n Vierumäen yksikön vesistöön, maaperään ja ilmaan kohdistuvan kuormituksen tarkkailusuunnitelma 31.8.2022) mukaan saha-alueen suolakyllästämön läheisestä ojasta (Salimäen oja itään, Salimäensuon oja länteen) otettavista hulevesinäytteistä tutkitaan pH, sähkönjohtavuus, COD_{cr}, kiintoaine, öljyhiilivedyt C₁₀–C₄₀, kokonaispitoisuus ja liukoinen (kromi, kupari ja arseeni) sekä PAH- ja fenoliset yhdisteet. Lisäksi uusimmasta näytepisteestä AK102 (ojapiste alakyllästämön itäpuolella) otettavat vastaavat näytteet antavat tietoa alakyllästämön pohjois- ja itäpuolella virtaavista hulevesistä, jotka purkautuvat ojaa pitkin junaradan vieressä kulkevaan ojaan. Pylvästuotantoalueella kreosootti- ja suolakyllästämöitä lähinnä ovat hulevesien tarkkailupisteet L100 (polttoaineen jakeluaseman vierusta) ja L101 (hulevesien kokoomakaivo). Hulevesinäytteistä tutkitaan pH, sähkönjohtavuus, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, kiintoaine, öljyhiilivedyt C₁₀–C₄₀, kokonaispitoisuus ja liukoinen (kromi, kupari ja arseeni) sekä PAH- ja fenoliset yhdisteet.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 34 C on muun ohella määrätty, että kyllästämöiden toiminta-alueilta pois johdettavien pintavaluntavesien laatua on vuodesta 2025 alkaen tarkkailtava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin biosidit, kupari (Cu), liuottimet (TVOC), polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH), bentso(a)pyreeni ja öljyn hiilivetyindeksi (HOI).

Versowood Oy on valituskirjelmässään vaatinut valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 34 C kumoamista.

Hallinto-oikeus toteaa, että parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevilla päätelmissä orgaanisia liuottimia käyttäviä pintakäsittelylaitoksia sekä kemikaaleilla tapahtuvaa puun ja puutuotteiden suojausta varten olevan päätelmän BAT 43 mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on tarkkailla jätevedessä ja mahdollisesti saastuneessa pintavaluntavedessä olevia epäpuhtauksia ennen kutakin kertapäästöä EN-standardien mukaisesti. BAT-päätelmissä sovellettavien määritelmien mukaan pintavaluntavedellä tarkoitetaan sateesta peräisin olevaa vettä, joka virtaa maan pinnalla tai vettä läpäisemättömillä pinnoilla, kuten päällystetyillä kaduilla, varastointialueilla ja katoilla, eikä imeydy maahan. Määritelmien mukaan kertapäästöillä tarkoitetaan erillisen, rajoitetun vesimäärän päästöä.

Hallinto-oikeus katsoo, että kyllästämöiden toiminta-alueilta pois johdettavat pintavaluntavedet eivät vastaa BAT-päätelmien määritelmän mukaista erillistä, rajoitettua vesimäärän päästöä. Kun otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 16 ja 17 §:ien mukaiset kiellot, 6 §:n, 7 §:n 1 momentin ja 8 §:n 3 kohdan mukaiset periaatteet, aiemmissa näyteenotoissa hulevesissä havaitut haitta-aineet sekä toiminnan sijoittuminen tärkeälle pohjavesialueelle tai sellaisen välittömään läheisyyteen, ei lupamääräyksen 34 C vaatimusta tarkkailtavista parametreista ja näytteiden ottamisesta edelleen kaksi kertaa vuodessa ole

pidettävä kohtuuttomana. Lupamääräyksen mukaisella tarkkailulla varmistutaan siitä, ettei toiminnassa muodostuvista hulevesistä aiheudu maaperän tai pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräys 34 C on voitu antaa päätelmää BAT 43 vastaavasti, eikä sitä ole Versowood Oy:n vaatimus ja sen perustelut huomioon ottaen syytä kumota.

Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräyksessä 34 A toiminnanharjoittaja on veloitettu esittämään tarkistettu tarkkailusuunnitelma valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi. Lupamääräyksen 34 A mukaan valvontaviranomainen voi päätöksellään tehdä tarkkailusuunnitelmaan tarpeelliseksi katsomansa muutokset ja lisäykset edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta tai tulosten luotettavuutta. Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti suunnitelman hyväksynyt viranomainen voi tarvittaessa muuttaa hyväksymäänsä suunnitelmaa suunnitelman voimassaolosta huolimatta. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräys 34 A mahdollistaa valvontaviranomaisen tarkkailusuunnitelman hyväksymisen yhteydessä ottaa huomioon päätelmän BAT 43 taulukon alakohdat, eikä lupamääräystä 34 C ole tältä osin syytä muuttaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Heinolan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **17.3.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Mikko Poskiparta, luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Anni Hälikkä. Asian on esitellyt Anni Hälikkä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Versowood Oy, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Jäljennös maksutta	Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomainen Heinolan kaupunginhallitus Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#